

ՕՐԱԳԻՐ

20 փրՅ

Կ. ՊՕԼՍՈՅ

20 փրՅ

Զ. ՏԱՐԻ 15 ՐԷՊԵՐԼ ԷՎԷԼ 1292 ԳԱՐԸՄ 166 ՁՈՐԵՔԵԱԲԹԻ 9 ԱՊՐԻԼ 1875 Ն. Յ. ԱՊՐԻԼ 21 ԹԻԻ 1507

ՀԵՌԱԳՐԱԼ ՈՒՐԲ

ԳԱՂՂԻԱ

Քարիզ 17 ապրիլ

Ձրոյց մը կայ թէ Ա. Բարիւն և Ռուսիա կը պաշտպանեն Գերմանիոյ՝ Պէլ-ճիքայի կառավարութեան ըրած պահանջները :

Առևտրական գործոց վարչակազմի պաշտօնէայ Պ. Տէղէլինի վախճանեցաւ :

Բուսէլի երկաթուղեաց արժէթը թերեւ կը բռնուին , իսկ տէրութեան արժէթը թոյլ վրայ թեթեւ անկում մը կայ :

ԱՒՍՏՐԻԱ-ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Վիեննա 19 ապրիլ

Պորտալին հանդարտութիւնը դեռ կը շարունակէ , գործ ընող չը կայ , սակայն դիւններն հաստատ են և բարձրանալու հակամէտ :

Կայսրը կը շարունակէ Տաւրիսիոյ մէջ իւր շրջագայական ուղևորութիւն քը , ուր ամեն տեղ համակրական ընդունելութիւն մը կ'ըլլայ իրեն : Ն. Վեհափառութիւնը Զիվիօ քաղաքին մէջ կաթոլիկ և յոյն կղերն իւր ներկայութեան ընդունեց :

Դանուբի ջուրը յորդելուն դէմ ձեռք առնուած միջոցներն յաջողեցան :

ԱՆԳՂԻԱ

Լոնտրա 17 ապրիլ

Երեկ երեկոյ ջերմ վիճաբանութիւն մը տեղի ունեցաւ հասարակաց խորհրդարանին մէջ թիչպօրնի բնակչաց հանրագրութեանցը վրայ :

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Պերլին 19 ապրիլ

Խորհրդարանը՝ Սահմանադրութեան 15, 16 և 17րդ յօդուածներուն բարձումը պահանջող օրինաց ծրագիրն երրորդ ընթերցմամբ ընդունեց , սոյն երեք յօդուածներն ալ կաթոլիկ կղերին դիմադրութեանը նպաստաւոր լինելով :

Կայսրը նամակ մը կը գրէ Վիկթոր Էմանուէլ թագաւորին , իւր յատկա չը կարենալ գալուն վրայօք ցաւ յայտնելով :

Վիսպատէն 18 ապրիլ

Վիկէլմ կայսրը քաղաքս հասաւ :

ՊԷՆՃԻՔԱ

Պրիւսէ 17 ապրիլ

Արտաքին գործոց պաշտօնէայն Պ. Տիւմորթիէի հարցմանը պատասխանելով ըսաւ թէ երեկուան ընդունած գերմանական ծանուցագիրը նոր բան բան մը չը պարունակելով , համազգային իրաւանց սկզբանը վրայ կը վիճի . պաշտօնէայն յիշեալ ծանուցագրին մէկ հատուածը կարդալով , կըսէ թէ Պէլ-ճիքայի կառավարութիւնը կը ժխտէ այնպիսի հրատարակութիւններն որք կ'ըսեն թէ Գերմանիա հարուածել կուզէ Պէլճիքայի մէջ մամլոյ ազատութիւնը , և կը հաւատէ թէ փոխանակեալ բոլոր ծանուցագրերն ալ բերանացի բարեկամական խօսքերով յանձնուած են :

Պրիւսէ 19 ապրիլ

Պերլինի վերջին ծանուցագիրը կը յայտնէ թէ Գերմանիա մտադիր է եղբւր իւր օրէնսդրութիւնը փոփոխելու , որպէս զի օտար երկիրներու դէմ լըրագրաց բրած յարձակումները զսպէ : Գերմանիա փափաք կը յայտնէ որ Պէլ-ճիքայ ալ և ուրիշ տէրութիւններն ևս իւր օրինակին հետեւելով՝ համաձայնին այս խնդիրը դեպքանաժողովոյ մը միջոցաւ լուծելու :

Ստոյգ չէ այն զրոյցը , որպէս թէ Աւստրիա և Ռուսիա կը պաշտպանեն եղբւր Գերմանիոյ պահանջները :

ՍԵՐՎԻԱ

Պիլկրատ 18 ապրիլ

Միլան իշխանին մէկ հրովարտակը կը յայտարարէ թէ արծաթէ նոր դրամ մը պիտի կոխուի :

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՎԱՐՁՈՒՄՆ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆԻՔ

1. Սոյ և Ասորոց կաթողիկոսաց խնդիրները լուսաբանելու համար Խառն ժողովոյ կողմէն յանձնաժողով մը կազմուեցաւ : որ նոյն խնդրոց վերաբերեալ թղթերը կարդալով՝ լուսաբանեալ տեղեկագիր մը պիտի պատրաստէ և ներկայացնէ Խառն ժողովին՝ ի պարտու պատշաճ տնօրէնութիւն :

2. Խուլէ վանուց Գէորգ վարդապետն , որ վարչութեան կողմէն ի Պօլիս հրաւիրուած էր , ձմեռուան պատահաւ իւր ճամբորդութիւնն ետ ձգած ըլլալուն համար , որոշուեցաւ կըրկին հրաւիրել յետ Զատիկին անխաբան ճամբայ ելլելու համար :

3. Վարչութիւնը Սրբազան Պատրիարք Հօր յանձնեց , որ անհովիւ մնացած վիճակները մէյ մէկ հատրեարքական փոխանորդ զրկէ առհայտմ :

4. Գաղղուհի թագու խորհրդոյ պաշտօնավարութեան շրջանը լրանալուն պատճառաւ նոր ընտրութեան հրահանգ ղրկուած և ընտրութիւնը կատարուած ըլլալով եկած տեղեկագիրն ընդունելի դատուեցաւ և վաւերացաւ :

5. Պրուսիայի , Արապկերի , Բաղեշու և Եդեսիոյ վիճակներէն Գաւառական վարչութեան ժողովոյ ընտրութեան մասին եկած տեղեկագրերն օրինաւոր դատուելով , կատարուած ընտրութիւնք վաւերացան :

6. Պալլէքէսի վիճակին առաջնորդ ընտրուած Արժ. Մատթէոս վարդապետին հրաժարականն ընդունուելով , նոյն վիճակին մէջ եղած անհամաձայնութիւնները քննելու և պարտուպատշաճ գործադրելու պաշտօնով Արժ. Ամբրոսիոս վարդապետը քննիչ զրկել որոշուեցաւ :

7. Իշխանի Տ. Գէորգ քահանային հիւանդութեան պատճառաւ կրօն և և Գաղ. ժողովոց ընտրութեան ձեռ-

նարկութիւնն ետ մնացած ըլլալով, որոշուեցաւ հոն գտնուող Ներկարարեան Պետրոս վարդապետին յանձնել նոյն ընտրութեանց գործն իւր նախագահութեանը տակ կատարելու համար, եթէ տակաւին Տ. Գեորգ. Հայրն առողջացած չէ:

8. Թէքրիտաղի վիճակին մէջ ժամանակէ մը 'ի վեր տիրած անհամաձայնութեանց և յուզմանց պատճառաւ Տ. Արսէն քահանային Առաջնորդական Տեղապահութեան պաշտօնէն տուած հրաժեշտն ընդունուելով, խաղաղութիւն հաստատելու և ազգային ժողովոց ու գործոց ընթացքը բարեկարգութեան վերածելու համար 'ի տիրէի Առաջնորդ Գեր. Տ. Գրիգոր Սրբազանն առժամանակեայ կերպիւ հոն ղրկել որոշուեցաւ:

9. Պէշիկթաշի երեսփոխանական նոր ընտրութեան առթիւ թաղեցուցումանց կողմէ առ ընտր. ժողովն մատուցուած բողոքին նկատմամբ 'նոյն ընտր. ժողովն վարչութեանէն նոր հրահանգ խնդրած ըլլալով, որոշուեցաւ պատասխանել որ Ազգ. տոբց հաստատութեան նոր կանոնադիրն յառաջիկայ մայիս 1էն գործադրելի ըլլալով, մինչև այն ատեն երեսփոխանական ընտրութիւնք ըստ առաջնոյն պիտի շարունակուին, այսինքն՝ 75 զրչ. տուրք տալու կարողութիւն ունեցողները քուէ տալու իրաւունք պիտի ունենան:

10. Վանայ Պողոս վարդապետն ամբաստանող անձանց վերջին պայմանաժամ մ'ալ տրուեցաւ որ իրենց բոլոր ըսելիքներն գրաւոր կերպիւ մինչև շաբաթ մը հաղորդեն դիւանին: Եւստի ժողովն իւր յաջորդ նիստին վերապահեց պէտք եղած վճիռը տալ առանց սպասելու հակառակորդաց դիտողութեանց, եթէ պայմանեալ ժամանակին որ և է պատճառաւ չ'արեւմտ հասցընել:

11. Շապինշարահիսարի Առաջնորդին հակասահմանադրական ընթացից մէջ գտնուած ըլլալու մասին եղած պաշտօնական ուրախատանութիւնները նկատողութեան տուած ելով, որոշուեցաւ քննութիւն բանալ նոյն գաւառին մէջ և այս քննութեան պաշտօնը Սեբաստիոյ Առաջնորդին յանձնել հարկ դատուեցաւ:

12. Ամասիոյ վիճակէն իրենց Առաջնորդ Եղեռեան Սրբազանին վերադարձին համար եղած բուռն թախանձանաց համեմատ վարչութեան կողմէն վերջնական կերպիւ հրաւիրուած էր նորին Գերապատուութիւնն իւր վիճակը վերադառնալ: Սոյն հրաւերին վրայ 'եղեռեան Սրբազան պէտք եղած պաշտօնական գրերն ստանալով փութացաւ ճամբայ ելնել իւր վիճակը վերադառնալու համար:

13. Կիպրոսի Առաջնորդին և Թաղ. խորհրդոյն յայտագրին վրայ, որով

նախկին Առաջնորդ հանգուցեալ Պողոս վարդապետի կտակագրոյն պատճէնն ուղարկելով կտուց անապատին կտակաց դրամներն իր տեղը ղրկելու մասին հրահանգ կը խնդրէին, որոշուեցաւ 'նոյն կտակեալ դրամներն հոս բերել տալ պարտ ու պատշաճը տնօրինելու համար:

5 Ապրիլ 1875

ի Պողոս. Հայոց

Կ. Պալիս

... Խմբագիր.

Հայրենիք լրագրոյն վերջին թիւ թերթին մէջ «կարապետ փաթիկեան» ստորագրութեամբ մի նամակ կարգացինք, ուր Պ. Նամակագիրը, Օրագրի մի դիտողութեան կապտասխանելով կը գրէ, —

«Պատուական Օրագրոյ 1489 թուոյն մէջ Մշեցիի մը նկատմամբ դիտողութիւն մը ըրած էիք, իբր թէ Ազգ. Պատրիարքարանի գրագիրներէն մէկը Մշու Ս. Առաքելոց վանից 1000 զրուշ մուքթային 300 զրչը կտորելով ստացագիր մը տուեր է. . . այսպիսի հրատարակութեամբ մը Մշեցոց պատիւըն արատաւորած կըլլայ. . . »:

Մենք չը կարողացանք հասկնալ թէ ինչու և ինչպէս կարելի է արատաւորել Մշեցոց պատիւը մի գործով, որ եթէ անարդար է իսկ, մասնաւոր անձի մը կը վերաբերի առաւել քան թէ Մշեցոց և նաեւ բոլոր Մշեցոց պատկանեցնել մի Մշեցոյն գործը, մասնաւորը ընդհանուրին հետ չփոթել ասել է:

Պ. Նամակագիրն իւր ստորագրութիւնը յիշեալ նամակին տակ 'ի դիմաց Մշեցոց կը դնէ: Ո՞ր և քանի՞ Մշեցիք զինքը փոխանորդ կարգեցին իսկ խնդրոյն նկատմամբ, Մենք ալ Մշեցի լինելով «ի դիմաց» ին մէջ կը համարուինք, բայց մեր հաւանութիւնն կանխաւ ըստացած էր. — ո՛չ, Ուրեմն այդ նամակը աւելորդ և անհաս հրատարակութիւն մ'ըլլալէ զատ ուրիշ արժէք չունի:

Մնամ ձեզ և ըն.

Կարապետ Ճագալ Ամատուհի

75 Ապրիլ 7

Մշեցի

Կ. Պալիս

Ս. Չ. Դ.

Առ Ընտրողս Պէշիկթաշի

Ինչպէս որ ծանուցուած էր այսօր երեսփոխանական քուէարկութիւնը կատարուեցաւ, բայց բացարձակ առաւելութիւն չը գոյանալով՝ հարկ է ըստ Սահմանադրութեան երկրորդ քուէարկութիւն մը կատարել, համեմատական առաւելադրչն քուէ ստացողներէն հետեւեալ երկու անձանց մէկուն վրայ որք են՝

Բարսեղ Հի. Հալաճեան քուէ 21

Անդրանիկ Է. Ե. Կրճիկեան » 17

Կը հրաւիրեմ զՄեծ. Ընտրողս, որ

յառաջիկայ Առագ Հինգշաբթի օրը բարեհաճին իրենց քուէն ազգասիրտարբերել:

Քուէարկութիւնը պիտի սկսի ճիշդ ժամը 3ին և պիտի փակի յաւարտի Ս. Պատարագին, և անմիջապէս քուէհաւարը պիտի կատարի իտես ժողովրդեան:

Պէտք է գիտեալ որ այս անգամ վերոյիշեալ երկու անուններէն մէկուն վրայ միայն քուէ պիտի տրուի:

Նախագահ Ընտր. Ժողովոյ

Խորեն Արքայի. Նար-Պէյ

7 Ապրիլ 1875

Պէշիկթաշ

ՆԵՐՔԻՆ

Բ. Դուռը որոշեր է Ահեօու-Պուրկազի մէջ Բարանթինայի զոռչարան մը հաստատել, ուր կենալով քարանթինայ պիտի պահեն Սե Ծովու նաւահանգիստներէն եկող նաւերը, տարափոխիկ ախտերու միջոցին, փոխանակ վոսփորի բերանը Բաղաքի բացը կամ Էսմիր-Եթրի ըսուած տեղը կենալու: Յիշեալ զգուշարանին յարմար տեղ մը գտնելու համար ալ այս օրերս յատուկ յանձնաժողով մը Պուրկազ պիտի երթայ, որոյ տեղը որոշուելուն պէս շինութիւնն ալ պիտի սկսի:

— Կ'իմանամք թէ Վսեմ. Սրբահա՛ բաշա անցեալ շաբթուէն 'ի վեր յօդացաւ (ըլեմթիքմ) հիւանդութեան մ'ենթարկուելով, ցարդ տունէն դուրս չը կարենայ ելնելու հարկադրուած է: Ձինքը դարմանող բժիշկներն խորհուրդ տուեր են, առանց ժամանակ անցընելու, մայրաքաղաքիս մօտէր գտնուած հանքային ջերմուկներէն մէկը երթալու:

— Թրամվէյի քնկերութեան բաժնետէարցմէ անոնք, որք Պ. Եէնիտիւնեայի համակարծիք գտնուած էին, այս անգամ կառավարութեան ուղղեալ աղերսագիր մ'ստորագրեր են նորա միջամտութիւնը խնդրելով, որպէս զի վարչական խորհրդոյն իւր 1874 տարւոյ տեղեկագրին մէջ յայտ տուած 120 հազար ոսկւոյ կորուստը չ'ընդունուի, մինչև որ քննիչ յանձնաժողով մը բոլոր եղած հաշիւները չը քննէ ու հաւանութիւնը չը տայ:

— Ամսոյս սկիզբները Մալթայի առաջի անգղիացի նաւ մ'ընկղմելով, նաւաղներուն ամենքն ալ, որք 20 ի չափ կան եղեր, կորսուեր են:

— Յրասինէի ընկերութեան շոգեանոցներէն մին անցեալները Միջերկրականի մէջ կղզիի մը բացը խրած ըլլալով, օսմանեան արքունի Թահիր Պահրի շոգանաւը օգնութեան հասեր և զանի խրած տեղէն անմիջապէս ազատեր էր: 'ի վարձատրութիւն այս ծառայութեան, Յրասինէի ընկերութիւնը այս անգամ 1200 ֆրանքի արժողութեամբ ժամա-

ցոյց մ'ընծայ տուեր է յիշեալ արքունի շոգենաւուն հրամանատարը գտնուող Հազգը պէյ նաւապետին :

— Հայ Հռովմէականաց ընդհ. ժողովն այս կիրակի օր արտաքոյ կարգի նիստ մ'ընելով, այլեայլ վանական Մի. արանութեանց ուխտերուն վերին տեսչութեան մը ներքեւ միացնելու օրինաց ծրագրին ստիպողականութիւնն ու ըսկըզբունքը ընդունեց : Իսկ յօդուածական ինչ ինչ փոփոխութեանց համար ալ որոշեց Զատիկի յաջորդ կիրակին երկրորդ նիստ մ'ալ ընել :

Այս աւթիւ աւելորդ չեմք համարիր սա ևս յիշել թէ, ժողովը փափաք յայտնեց որ մինչև սոյն ծրագրին ամբողջապէս ընդունուին ու գործադրութեան դուրսից՝ յիշեալ ծրագրին աւարկայ եղած խնդիրներն լրացական հրատարակութեան չը տրուին, որպէս զի արդէն կաթողիկ հասարակութեան մէջ գոտութեան և կարծեաց անհամաձայնութեան տեղի տուող յիշեալ ծրագիրը վերստին վէճն ու կիրքերը բորբոքելու առիթ մ'եղած չ'ըլլայ :

Այս միջոցին օգտակարութիւնը չենք կանար հասկնալ, նամանաւանդ թէ չենք կրնար ըմբռնել թէ ի՞նչպիսի տրամաբանական կապակցութիւն մը կրնայ ունենալ յիշեալ ծրագրին վրայօք հրապարակային նիստ ընելը՝ և զայդ յետոյ հրատարակութեան տալ չ'ուզելը :

Իմացանք նաևս թէ պատգամաւորութիւն մը ներկայացեր է ժողովոյնոյն նիստին, Մէծմուսի խափանութեամբ խնդրող հանրագիր մը մատուցանելով, առոր ժողովը պատասխանեց թէ ինքն աւելի՝ ստիպողական խնդիրներով այժմ զբաղած ըլլալուն, այդ խնդրագիրը չը կրնար նկատողութեան առնուլ :

— Քրէտի-ժէնեւի Պանքային բաժնետէտըց ընդհանուր ժողովն այս երկուշաբթի օր գումարուելով, վարչական խորհրդոյ ներկայացուցած համարատուութեան տեղեկագրին հետ ըրած առաջարկութիւնն ալ ընդունելէն յետոյ, որով իւրաքանչիւր բաժնի՝ 160 ալան զըշի շահ մը բաշխել կ'որոշէր՝ մնացեալ 2161 ոսկին ալ պահեստի յատկացնելով, նախագահին առաջարկութեանը վրայ նոր վարչական խորհուրդ մ'ընտրուեցաւ, որոյ անդամքն են Տիւզեան Միհրան պէյ, Կէօշեան Յակոբ էֆ. Մարեան Անտոն պէյ, Ժան Լօրանտօ, Ստէֆանօվիչ, Թուպիւնի և Շէքեարի :

Ժողովը՝ նախորդ վարչական խորհրդոյ շնորհակալութեան քուէ տալէն յետոյ՝ ատենանք գոցեց :

— Պօլիս Զինճիրլի խանը պատահած հետեւեալ զարմանալի դողութեան մը գէպքը կը պատմէ Լա Թիւրքի :

Յիշեալ խանը նստող հայազգի սաւաֆ մը, որ գրաւով ստակ փոխ կուտար, ուրբաթ առաւօտ սենեակը բռնալով կը տեսնէ ոս սենեկին մէջ ամեն բան խառնաշփոթ վիճակի մը մէջ կը

գտնուի, և քսան ալ գետինը կործանած, մէջը գտնուած ստակն ու արծէթը թղթերը անյայտ եղած ըլլալով : Պողբը փոխանակ արկղին դուռը կոտրելու միտք են ըրեր զայն չըջելով յատակը վերցնել : Գողցուած դրամ, արծէթ, թուղթ և գոհարեղէն, ընդ ամենը 5,000 ոսկի կը հասնի կ'ըսեն, ասոնցմէ զատ ուրիշ նիւթեր ալ կան եղեր յիշեալ սենեկին մէջ, օրինակի համար արծաթեղէնք, շաւեր ևն : Գորս գողերը չ'առնելով հոն թողեր են : Այս դէպքին մէջ ամենէն աւելի զարմանալի պարագայն սա՛ է թէ, մարդուն սենեկին ո՛չ դրանք և ո՛չ ալ պատուհաններէն մէկուն վրայ բռնաբարութեան կամ կոտորած ըլլալու նշան մը կը կենայ, մինչև իսկ կողպանքներուն անդամ մարդ պատճէ եղեր : Ստիկանութիւնն արդէն քանի մ'անձինք ձերբակալեր է, սակայն կ'երևի թէ բուն գողը ցարդ չ'է կոցած գտնել :

— Առջի գիշերը Մաղըր գիւղ յոյն մը գիշերահազուստով անկողինն մէջ պառկած լրագիր կարդալու ատեն, քովը դրուած կաղէ կանթեղը շրջելով կը բռնկի և բոցը խեղճին շուրջը կ'առնէ, երբ ինքզինքը ազատելու համար բոցը մարելու կ'ըլլայ, սենեակին մէջ պատէն կախուած ատրճանակը պայթելով մարդը կը զարնուի : այս ձայնէն ընտանիքը վերէն վար կ'իջնէ և խեղճը հոգեարք վիճակի մէջ կը գտնէ : յոյնը հազիւ մէկ ժամ կ'ապրի, զոր երեկ առաւօտ կը թաղեն :

— Պերլինէն անգղիական Մօրնինկ Բօսթ լրագրին ուղղեալ հեռագիր մը կ'ըսէ թէ դրամական ամենամեծ տագնապ մ'երևան ելած է, քսան և ութն պանքաներ՝ հաշուց վճարման անկարողութեան պատճառաւ՝ հաշուհիշիւնին ներկայացուցեր են, երկուք ալ փոխանակութեան միջնորդներ ինքզինքնին սպաններ են :

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ

Վերջին ամիսը խիստ բեղմնաւոր աւիս մ'եղաւ մեր ազգային քնարերգական խումբերուն համար թատերական ներկայացմանց արդիւնքներ հասցնելու մասին :

Արիֆին յաջորդեց Բէօսէ Բէհեա, Լա Պէյ Էլէնին ալ Մատամ Անկօ :

Առաջինին նկատմամբ չունինք բան մը բսելիք, վասն զի եթէ նուագերգութեան մասին մէջ՝ Պօշնաքներուն իրեն ազգային երգ՝ Մարսէյէզ երգել տալու չափ, և վերջէն Սալօններու պարերը ըլլալու յատկացեալ մէկ քանի ընտիր հասուածներ կը գտնուին, միւս կողմէն խաղին նիւթը, փոքր ինչ քիչ ըլլալուն հակառակ, այնքան ցամաք ու անխելք բան է, որ եթէ նշանակութեան արժանի բան մ'ունի չէ՝ այն ալ սոյն տաճկերէն երկրորդ Օրէրա-Քօմիքին՝ նախորդէն ալ նուագ հետաքրք-

րական և կարեւոր իմաստ մը ունենալն է : Սակայն հանդիսատեսներէն ոմանք դիտողութիւն կ'ընեն թէ՝ անխօսուն դերասանն իր լուծեամբը՝ խօսնակ խմբին մեծ մասին լիւրէլիւն կը գերազանցէ, և ցաւ կըզան թէ ինչո՞ւ նուագերգական մաս մ'ալ այդ զգայուն կենդանիին յատկացնել չեն ուզած :

Անցնինք զայս :

Մատամ Անկօյի տաճկերէն ներկայացումը Օսմանիէ թատրոնին մէջ քանի մ'անգամ ծաղիւհարութեանց դրուատիքը քաղելէն վերջը, այս երկուշաբթի գիշեր ալ առաջին անգամն ըլլալով Բերայի թատերաբեմը ելաւ, ուր նոյնպէս՝ բայց քիչ մ'աւելի կիրթ ճաշակաւ հանդիսականաց նմանօրինակ ծաղիւհարութեանց արժանացաւ :

Գործոյն թարգմանութիւնը, մանաւանդ ճապուկ երգումներուն յատուկ բառիցն ընտրութեան մասին՝ շատ գեղեցիկ է, այնպէս որ բառից հնչման ներդաշնակութիւնը շատ տեղեր գաղղիներէն ներդաշնակութեան վար չ'մնար : Երաժշտական խումբն ալ իրեն ընկած աշխատութեան մասը մեծ ճարտարութեամբ կը կատարէ, մանաւանդ խըմբապետը, Պ. Բօմանօ, նուագածուաց խմբին առաջնորդելուն հետ միատեղ մենաձայն երգոց դժուարին մասերուն ատենն ալ իւր ջուլակին վրայ՝ երգող դերասանին ընթերակցելով :

Գալով դերասանական խմբին, կըրնամք բսել թէ ասի իւր այս խաղին վերջին ներկայացումը՝ նախորդ երեք անգամէն ալ աւելի՛ լաւ և աջողակութեամբ կատարեց, որմէ կերևի թէ նախորդ փորձերէն բաւական օգուտ քաղեր է զայդ կատարելագործելու մասին : Սակայն այս անգամ մէկ քանի դիտողութիւն ընել աւելորդ չեմք համարիր :

Խմբերգներուն ամենն ալ լաւ գացին բաց ի Բ. Արարուածին սկիզբը պալատականահաց խմբերգէն, որոյ վերջաձայն աւարտը քիչ մը պաղ ինկաւ, Բօհրօնէի և Թրէնիցի դերերն կրնայ ըսուիլ թէ՝ ամենայն կատարելութեամբ գործադրուեցան : Անթ-Բիթուի կեցուածքին մէջ քիչ մ'աւելի խորխոր ու անվեհեր գիւրք մը, շարժուածոց մէջն ալ քիչ մ'աւելի ծանրութիւն կըպակտի : այս թեթիւ թերութիւնը եթէ լրանայ՝ ձայնին անդօրութիւնը կրնայ մոռցնել : Լուչարի և Լարիվօտիերի մասերը կատարողներն եթէ դերերնին իրարու հետ փոխանակէին՝ ճշմարտանմանութիւնը կստարեալ եղած կըլլար, վասն զի ո՛չ Լուչար պոփօն մ'է, և ո՛չ ալ Լարիվօտիեր՝ հակառակորդ մը, ասկից զատ Լարիվօտիերի վարմունքը Լանթի հետ աւելի մտերմական, իսկ այլոց հետ խըրոխտ պէտք է ըլլայ : Ասով հանդերձ հարկ է բսել թէ Լարիվօտիեր վերջին Արարուածին մէջ Բօմրօնէի հետ մենաձայնութեան մասը շատ ընտիր կատարեց :

Խաղին ամենէն գլխաւոր և դժուարին մասերը, այն է Լանժի և Գլէրէթի գերերը կատարողներն էին Գարագաշեան երկու քոյրերն, որոնք ստուգիւ ամենուն ալ հաճութիւնն ու հիացումը գրաւեցին: Քլէրէթի շարժուածքն ու երգեցողութեան եղանակը շատ քան չելի է, միայն թէ ձայնին բնական հանգամանքը չէ ներած իրեն երգոց բարձրաձայն աւարտներն այն քաղցրութեամբ վերջացնել, որով կ'սկսի և մինչև վերջը անընդհատ կը շարունակէ, որով և իւր բարձր վերջաւորութիւններն եղանակաւոր ձայն մ'ըլլալէ աւելի՝ եղանակէ դուրս ճիշ կամ աղաղակ մ'երևնալու հանգամանք մ'ունի, ասով հանդերձ իւր Շանսոն բոլիթիքը, և վերջին արարուածին Տիսբիւթը ու Ֆինալը անմասն կերպիւ կատարեց: Տիսբիւթն աւելի ընտիր եղած կըլլար, եթէ բառերուն վանկերն բոլորովին կարուկ կերպով երգուէին, որմէ տարբեր չէր նաև Լանժի երգեցողութիւնն ալ նոյն մասին մէջ, իսկ միւս մասերուն մէջ Լանժի երգերը քննադատութեան արժանի բան մը չունին, միայն թէ Պարբասի իւր Ֆիւփօրիթը՝ շարժուածոցը մէջ քիչ մը լրջութիւն, ծանրութիւն և վեհութիւն կը պահանջուի: Ասկից զատ սա փոքրիկ դիտողութիւնն ալ ի բաց թողուլ չենք ուզեր թէ, ալ ձեռքը կուրծքին դէպ'ի ձախը, ձախ ձեռքն ալ դէպ'ի աջ կողմը փոփոխակի տարուբերող եղբերական համարուած այն ձեռք՝ կատակերգութեան մէջ բնաւ իր տեղը չունի, ուստի և ձեռքերն ալ բոլորովին պարապ չը մնալու համար՝ հոգմովարի գործածութեան սովորութիւնը պէտք է ի դործ դնել:

Այս դիտողութիւնները կընծաք ոչ թէ բծախնդրութիւն մ'ըրած ըլլալուն պատախաւ և ոչ աճոր համար որ, սոյն ներկայացումներն թէպէտ Պոլսոյ թատերաբեմին համար շատ իսկ են, սակայն բերայի թատերասրահին մէջ, ուր Լանժի դերը կատարող Թօթէնի ու Քէլլէրի նման գերասանուհիներ լուծած են, հոն ալ իրենց վայլած բարձր ընդունելութեանն արժանանալու համար ապագային մէջ:

ԶԵՎԱԼԼԸ ԳԸԶՃԸՂԱԶ

Ե ԱՆ Ի

ՊԵՅՈՂԱՆՈՒՆՏԱ ՊԻՐ ՎՈՒԳՈՒԱԹ

ԷՄԷՐ

Թ. Ա.

ՄԱԹՊԱՅԸ ԳԱՎԱՅԵԱՆ

Իշ պու ըրսալէ 141 սահիֆէտէն իսկաբէթ օլուպ, սաթըրը Սթամպուլտա պէհէր էրմէնի քիթապըլարտա վէ ֆէօրիւ պաշնտաքի Պարագատա:

Ֆից 9 զուրուշ

Հանգուցեալ Պէհլաս Մեծ. Ումէտ Է. Փէնտի ձեռարուեստից և գրեանց վնճարահանութիւնը որչափ որ ասկից յառաջ մարտ տմայն մէջ տեղի ունենալը ազդարարուած և միանգամայն տոմսակներուն մէջ նշանակուած էր, սակայն տոմսակաց վաճառումը տակաւին լրացած չ'ըլլալուն Մեծ. բաժանորդաց ներողամտութիւնը կը խնդրուի, ազդարարելով որ յառաջիկայ մայիս Աին կիրակի օր սոյն վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ իսկիւտար Ս. Խաչ Թաղի վարժարանը, նախ տոմսակները կը ծախուին իսկ. Ս. Խաչ Եկեղեցւոյ բանկալը և Մէրճան չարչըն գրավաճառ Պաղտասար աղայի և Չաքմաքըլար Եօգուչին գրավաճառ Գալաֆեան եղբարց գրատունները և իսկ. զեղազործ Ստեփան աղայի զեղարանը, զին մէկ արծաթ մէճիտ:

Վիճակահանութիւնը 1000 տոմսակէ կը բաղկանայ, որոնցմէ 50 տոմսակ միայն պիտի վաստակին իրենց թուական կարգաւ: Վիճակահանութեան դրուած նիւթերն հետեւեալներն են:

- 1 Օսմանեան Գաշ
- 2 Ս. Պետրոսի եկեղեցին
- 3 Անառակ որդին
- 4 Սուլթան Մահմետ Կայսր
- 5 Բանաստեղծն ձիակերպ-չաստուածհի
- 6 Տէրունական Ընթրիք (գարագաշեմ)
- 7 » պատի. Աստծին. Հ. Յովսէփ
- 7 Պետրոս առաքեալ, և Բելիսարիոս
- 9 Ղուկաս Աւետարանիչ. և Փաւստոս Բիզանդացի
- 10 Մատթէոս Աւետարանիչ, և Պատմութիւն Պոնտոսի
- 11 Մարկոս Աւետարանիչ, և Պատմութիւն Հայոց
- 12 Չաստուածուհի սիրամարդող. Ուսումնական Աշխարհագրութիւն
- 15 Մօտել Կայսերական պալատաւ, և պատմագրութիւն
- 14 Կայսերական պալատու դուռը, և նկարը լուսաստուերը
- 15 Կայսր. պալատի. դուռը, և դիտակ Բիզանդեան
- 16 Երկաթագործ մերկ անձնը, և առ. ձեռն Գիցարանութիւն
- 17 Սուլթան Մէճիտ, և հմետ. Արուեստարանութիւն
- 18 Նրկու որսորդը, և Ճվայի դուստրուք.
- 19 Փծագր. Պիլերօթիկ ձեմարանի, և Խորենացի
- 20 Օսմութօ, Էջմտ. բառարան, և Աշնան տերեւներ
- 21 Գարբիէլ հրեշտակապետ, և Ճանապարհ երջանկութեան
- 22 Պոնաբարթ ստամբա, և Յայտարարութիւն Մուրտեան վարժարանի
- 23 Էլիպա կին մը ստամբա, և Իտալերէն երկրաչափութիւն
- 24 2 հատ Աքիլէսի ստամբա, Իտալերէն թրագաթօ
- 25 Քարէ արձան Խաչիկութեան, և Հնախօսութիւն Հայաստանի
- 26 Մուշապալի Գրայ մօտել չը և Պատասխանիք Միսիթարեան քահանայից
- 27 Մեծ արձան մը և Քաղաքավարութիւն 2 հատր Ռէսթէնի Բժշկարանը:
- 28 Մեծ արձան մը և Իմաստասէր բարոյական և գիրք Սիրոյ խաղաղութեան
- 29 Մեծ արձան մը, և քիսկատար վարը:

- և 3 հատ Քերականութիւն
- 30 Արձան ձի մը և Օմիւլըր Գօլդսթիլայ
 - 31 » մը և 4 հատր Պատմ. Եւրոպական տէրութեանց
 - 32 Արձան մը, նկարագիր աղէտից Երուսաղէմի և Հրահանգ աստեղագիտին.
 - 33 Արձան մը և Խորհուրդ գաղանի Ընկ.
 - 34 Ռէլի 6 հատր
 - 35 Հայոց պատմ. Չաճեանի 3 հատր
 - 36 Պաւստաքոս 6 հատր
 - 37 Հին և նոր ազգաց պատմ. 55 հատր
 - 38 Աշխարհագրութիւն 11 հատր
 - 39 4 մեծ պատկեր Խաչարհաղութեան. Ասիա, Եւրոպա, Աֆրիկէ, Ամերիկա
 - 40 Պատմ. Գաղղիացւոց 2 հատ, և Լուսաշաւիղ
 - 41 Երևակ 3 հատ, և Իրաւխոն 2 հատ,
 - 42 Չօհալ 3 հատ. և Բուրուաքիծ ոգւոյ և ընթացից
 - 43 Տիեզերական Պատմ. Տրամարանութ.
 - 44 Իտալերէն Լանցի 6 հատ, և Նումանինի.
 - 45 Հայկ. զիւլազն, Գիրք պատմ. Չենորա
 - 46 Ռուսաց և շինկիպիտանի պատմութիւնք
 - 47 Վարք Իմաստասիրաց և Երկրաչափ.
 - 48 Ստեփաննոսի Ասողկայ և Ուղղախօսութիւն, Ամարանոց Բիզանդեան և Քերականութիւն
 - 49 Ճանապարհորդութիւն ի Լէհաստան, Առողջարանութիւն
 - 50 50 հատ Հայերէն և 10 հատ Իտալերէն և Գողղիերէն մանր գրքեր:

ԱԼՔՈՐՈՒ ՎԷ ՊԻՐԱ

Օ Տ Է Ս Ա Տ Ա

ՇԻՐՔԵԹԸ ՍԱՆԱՅԻ ՎԷ ԹԻԻՃԱՐԻԷ

Միսիւ Չարլէշ Վալթուք, Շիրքէթը մէղքերըն թէքմիլ Թուրքիա իշին ետլընըլ Աճէնթօսու օլուպ, իշան իտէր քեաֆֆէի թիւճ. ճարլարա քի պու տէֆա Ղալաթիտա Բէրլէմպէ Բաղարընտա Նօ. 30-32 իլէ մարաքքամ պիր մաղաղա աշմէշ տըր Վիէննա պիշտուր վէ Ալքօլ Ֆիրուխթու իշուն:

Շիրքէթը մէղքերը, շիմալիյէ տէկին բիացամըզտա պուլունմալ յան պիր պուզհանէ քիւշտընտա լազլմ օլաճագ քեաֆֆէի մէտա. րիֆտթը կէօզէ ալարագ, ֆիրուխթ իթտիղի պիրաքընըն թաղէիղիինի սաքչայապիլմէք իշուն պու տէֆա միւքէմմէլ պիր պուզհանէ ինչա իլլէմիշ տիր:

Շիրքէթը մէղքերըն Վիէննա Պիրտընտան շիշէ իլէ տէ սաթըլըր ՊՕՆ ՄԱՐՇԷ մտղաղաքընտա, պէյաղ մէճիտիէ 22 շրշ. Իւզէրէ, պէհէր շիշէնին ֆիրաթը 3 շրշ. օլարագ:

ՏԷՐ ԵՒ ՊԱՏԱՍԻԱՆԱՏՈՒ

ՕԳՍԷՆ ԻՕՃԱՍՍԱՐԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Օ. ԻՕՃԱՍՍԱՐԵԱՆ ԵՌՈՒՍՈՒՅԵԱՆ ԽԱՆ ՎԵՐԻ ՅԱՐԿ ԹԻԻ 7